

Mededelingsblad van de Vlaamse Bosbouwvereniging
Geraardsbergse steenweg 267
9231 Gontrode

De Boskrant

september-oktober 1987	ISSN 0773 137X	2-maandelijks tijdschrift 17de jg. nr.5
REDAKTIERAAD :	inhoud	
Coppens, H. De Bruycker, P. De Schuyter, J. De Wever, B. De Wulf, R. Dua, V. Geldhof, P. Lust, N. Maertens, Ph. Meuleman, B. Roekaerts, M. Roggeman, G. Roskams, P. Saey, F. Van Boghout, E. Vanden Bil, V. Van Haeren, R. Van Miegroet, M. Van Slycken, J. Vitse, Th.	Redactioneel	1
	Praktische wenken bij de aanleg van een bos	2
	De wetenschappelijke benaming van bomen	9
	Lastenboek bij verkoop van hout op voet door partikulieren	12
EINDREDAKTIE :	Uit de Provincie :	
Dua, V.	Terugblik op de 34ste Nationale Natuurbescher- mingsdag - Lokeren 20 september 1987	14
VERANTWOORDELIJKE UITGEVER :	Uit de Vereniging :	
Lust, N.	9de Week van het Bos 3-11 oktober 1987	17
	Ontbossing	21
	Men zegt ...	22
V.B.V. Geraardsbergse steenweg 267 9231 Gontrode Tel. 091/52.21.13	Buitenland :	
	Europees Jongerenseminarie 'Natuur en Milieu'	23
ABONNERING :	Info	24
Pers.abonnement 350,- Studenten 200,- te storten op P.C. 000-1027867-55		

redactioneel

Meester, mag ik een boompje planten ?

Misschien ben je het al vergeten, maar we zijn nog altijd in het "Europees Jaar van het milieu". Ook al zullen er dit jaar weer geen potten gebroken worden, ongetwijfeld zal de gehele actie weer een stap voorwaarts geweest zijn.

De huisjaar-toer van de B.R.T. zal zeker bepaalde beslissingen ten goede beïnvloeden. Het colloquium over gemeentelijk milieubeleid dat te Gent ingericht wordt op 26 en 27 november 1987 kan zeer betekenisvol zijn. De gemeenten zijn inderdaad van dichtbij betrokken bij het dagelijks milieubeleid en kunnen een bepalende invloed uitoefenen zowel op de algemene milieuhygiëne, als op de natuur, het landschap en de groenvoorziening en op de ontwikkeling van stad en dorp.

Bijzonder interessant wordt de actie "Plant een bos", die moet kulmineren in een bosplantdag op 20 maart 1988, de afsluiting van het Europees Jaar van het Milieu. Deze actie, die georganiseerd wordt door de Vlaamse Televisie, de Koning Boudewijnstichting en het Onderzoekscentrum voor Bosbouw van de Rijksuniversiteit Gent, heeft als hoofddoel dat zoveel mogelijk Vlaamse gemeenten een bos zouden aanplanten, waarbij de aanplanting bij voorkeur gebeurt door de kinderen van de lagere scholen.

Dit is een prachtig initiatief. Het zal ons op termijn een reeks waardevolle bosjes bezorgen. Het zal de verbondenheid van de jeugd met het bos vergroten. Het wijst de gemeenten op hun verantwoordelijkheid. Het zal het landschap verfraaien, daar uiteraard in de eerste plaats braakliggende gronden, stortplaatsen, overschotten van industriezones of wegeaanleg in aanmerking komen voor bebossing.

Met een beetje goede wil en inzet kan het een feest worden voor de kinderen. De Vlaamse Bosbouwvereniging moet en zal hen daarbij helpen.

Hopelijk worden er ten alle kanten initiatiefnemers en medewerkers gevonden.

Aldus kan de voorgestelde vegetatiewijziging, al dan niet vergunningsplichtig, een groot succes worden.

N. LUST
Voorzitter V.B.V.

Vlaanderen telt ongeveer 115 000 ha bos of 8,5 % van de totale oppervlakte. Bosuitbreiding is nodig opdat het bos zijn multifunktionele rol beter zou kunnen vervullen. Wie gedurende het komende rustseizoen hiertoe een steentje wil bijdragen, vindt in dit artikel enkele aanbevelingen.

Naast enkele algemeenheden in verband met boomsoortenkeuze, wordt dieper ingegaan op de meest toegepaste methode voor de aanleg van een bos nl. de aanplanting. Zaaïen en natuurlijke verjonging zijn twee andere mogelijkheden. Zij worden wegens hun specifiek karakter en beperkte toepasbaarheid buiten beschouwing gelaten.

1. BOOMSOORTENKEUZE

Een juiste boomsoortenkeuze is van essentieel belang voor het welslagen van de bosaanleg. Twee factoren zijn hiervoor bepalend : de ekologische kenmerken van de groeiplaats enerzijds en het vooropgesteld doel van het bos in aanleg anderzijds. Het is tevens aan te bevelen het bos samen te stellen uit meerdere soorten. Hierdoor vergroot niet alleen de ekologische stabiliteit, maar ook het veelzijdig gebruik.

1.1. Ekologische overwegingen

De eisen van de boomsoorten moeten ge-

toetst worden aan de karakteristieken van de groeiplaats. Daarom is een grondige inventarisatie van het groeimilieu een noodzakelijk uitgangspunt. Dit omhelst een zo volledig mogelijke omschrijving van de bodemvruchtbaarheid, de zuurtegraad, de bodemstructuur, de waterhuishouding en de klimatologische omstandigheden.

De bodemkaart is een nuttig hulpmiddel bij uitgestrekte oppervlakten. Zij verschaft informatie omtrent onder meer de grondsoort, de waterhuishouding en de profielontwikkeling. Een grondontleding waarbij gepeild wordt naar de rijkdom aan voedingsstoffen en de zuurtegraad, is vooral nuttig voor arme gronden. Het resultaat verschaft waardevolle gegevens voor een eventuele bemesting.

Ook de spontane vegetatie levert bruikbare aanwijzingen. De aanwezigheid van heide, bosbes en zachte witbol wijst op arme en zure grond terwijl daslook, muskuskruid, slanke sleutelbloem en speenkruid indicatoren zijn van voedselrijke en frisse grond. Een nauwkeurige vegetatie-analyse reikt verder dan de waarneming van één of twee dominante soorten. Een flinke dosis praktische ervaring en fytosociologische kennis zijn vereist voor het bekomen van betrouwbare resultaten. De onderzoeksresultaten van ROGISTER (Groene Band nr.54, 1984) zijn hier-

bij een nuttige handleiding.

Eens de groeiplaats gekend, wordt nagegaan welke boomsoorten geschikt zijn. Dit levert een ekologisch verantwoord boomsoortensortiment op. De soorten die van nature uit de standplaats zouden bezetten, de streekeigen of autochtone soorten, zijn volledig aangepast aan de plaatselijke bodem en het lokaal klimaat. Zij bieden de beste waarborgen en vormen daarom bij voorkeur het basisbestanddeel.

Op goede, rijke gronden zijn de keuzemogelijkheden van nature uit gevarieerd. Op slechte, arme gronden daarentegen volstaat het natuurlijk assortiment vaak niet. Daarom wordt een beroep gedaan op ingevoerde soorten. Het grootschalig aanplanten van exoten verhoogt het gevaar voor bodemdegradatie, aantastingen, ziekten en de gevoeligheid voor windworp en brand. Om de risico's te verminderen is een menging met streekeigen soorten noodzakelijk.

Op de rijkere, frisse gronden is de zomereik de belangrijkste streekeigen soort. Beuk, es, esdoorn, boskers, linde, els, berk, abeel, trilpopulier, wilg, lijsterbes, hazelaar en vlier horen er eveneens thuis. De olm, een zeer waardevolle inheemse soort, moet omwille van de olmenziekte bij aanplanting worden uitgesloten. Op de natte tot drassige gronden zijn populier, diverse wilgesoorten en zwarte els te verkiezen.

Gewone en Corsikaanse den, hoewel uitheems, hebben in de loop van de decennia hun nut bewezen op de droge, arme en zure gronden die voornamelijk in de Kempen voorkomen. Hun aanplanting wordt best aangevuld met loofboomsoorten zoals Ameri-

kaanse eik, wintereik, tamme kastanje, witte berk.

1.2. Bosfuncties en menging

Indien het door de groeiplaats bepaalde sortiment het toelaat, worden die soorten gekozen die best beantwoorden aan de vooropgestelde hoofdfunctie.

De nadruk kan liggen op één van onderstaande functies :

- economische functie : produktie van kwaliteitshout, massaproductie, brandhout, vroegtijdige opbrengst, nevenprodukten ;
- recreatie, edukatie ;
- natuurbehoud ;
- landschappelijke functie ;
- bescherming tegen erosie, waterwinning ;
- jacht.

Het eksklusief afstemmen van het bos op het vervullen van één functie is in het bosarme Vlaanderen niet verantwoord. Het bos vervult tegelijkertijd meerdere functies, al kan naargelang van plaats en eigenaar één aspect op de voorgrond staan.

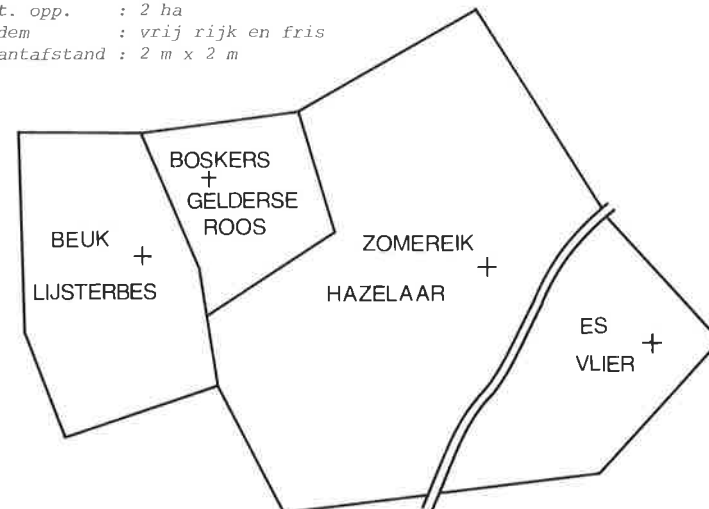
Omwille van de biologische rijkdom en de ekologische stabiliteit enerzijds en van het multifunctioneel karakter anderzijds, is een gemengd bos het meest geschikte bostype voor onze streken.

Een groepsgewijze menging, waarbij meerdere groepen, elk samengesteld uit eenzelfde soort, naast elkaar voorkomen, is vanuit het oogpunt van de latere behandeling, het meest aan te bevelen. Onderlinge soortenkonkurrentie als gevolg van een

verschillend groeiritme, wordt op die manier beperkt. Dit vereenvoudigt sterk de behandeling. De grootte van de groepen varieert naargelang van de boomsoort en van de plaatselijke omstandigheden van 0.2 tot 1 en zelfs 2 ha. Voldoende grote groepen zijn nodig om, na herhaalde dunningen, een groepsgewijze gemengd eindbestand over te houden (fig. 1). Het is mogelijk om binnen de groep twee of meer boomsoorten onderling te mengen op voorwaarde dat hun groeiritme gelijklopend is. Een intieme menging van es en esdoorn bijvoorbeeld bemoeilijkt de behandeling weinig.

Figuur 1 : Voorbeeld van een groepsgewijze gemengde bebossing

Tot. opp. : 2 ha
Bodem : vrij rijk en fris
Plantafstand : 2 m x 2 m

boomsoort	aandeel (%)	opp. (ha)	plantsoen	aantal	prijs/st (bfr.)
zomereik	60	1.2	1+2	3000	9
beuk	15	0.3	1+2	750	13
es	15	0.3	1+2	750	6
boskers	10	0.2	1+1	500	7

Hazelaar, lijsterbes, gelderse roos en gewone vlier zijn in de randrij geplant. Een 10 à 20-tal exemplaren van elke soort volstaan omdat gerekend wordt op een spontane uitbreiding in het bosbestand.

2. PLANTSOEN, PLANTAFSTAND EN PLANTTIJDSTIP

2.1. Plantsoen

Als plantmateriaal worden in de bosbouw doorgaans bosplantsoenen gebruikt. Onder deze naam verstaan we jonge zaailingen van gemiddeld 2 à 4 jaar en soms stekken (bijv. van wilgen). De wijze van vermeerdering, de leeftijd en de behandeling worden aangeduid door een codering :

- 2+0 2-jarige zaailing ;
- 1+2 3-jarige verspeende (= verplante) zaailing ;
- 0+1 1-jarige bewortelde stek.

Daarnaast wordt de lengte van het materiaal in cm in een minimummaat, al dan niet gevolgd door een maximummaat, vermeld, bijvoorbeeld 40/60 en 80/+.

Bij de aanschaf van plantmateriaal moet veel aandacht besteed worden aan de herkomst. Kies bij voorkeur inheemse herkomsten van uitstekende kwaliteit. Dit garandeert voortreffelijke groeieresultaten, sterke weerstand tegen klimaatextremen en ziekten alsook een goede vorm. Kwaliteitsplantsoenen vertonen daarenboven volgende kenmerken :

- flink en symmetrisch ontwikkeld wortelstelsel met overvloedige aanwezigheid van haarwortels ;
- evenwichtige verhouding tussen boven- en ondergrondse delen ;
- goed ontwikkelde eindknop(pen) ;
- vrij van beschadigingen en aantastingen.

De stamvorm is, behalve bij es, esdoorn en de naaldboomsoorten, van ondergeschikt belang. Te vermijden zijn plantsoenen met geforceerde groei ingevolge overmatige bemesting in de kwekerij. Zij zijn onvoldoende afgehard en daardoor vorstgevoeliger.

2.2. Plantafstanden

De plantafstanden zijn sinds de voorbije decennia sterk verruimd. Sterk gestegen kosten voor de plantsoenen, het planten en het onderhoud, de behoefte om machinaal te werken en de beperkte afzetmogelijkheden voor dunne sortimenten zijn hier niet vreemd aan.

Grotere plantafstanden betekenen latere

dichtsluiting, verwijdering van hinderende vegetatie gedurende meerdere jaren en verminderde selectiemogelijkheden. Om deze problemen op te vangen moet gewerkt worden met kwalitatief hoogwaardig bosplantsoen.

Volgende plantafstanden (a) zijn gebruikelijk :

- loofbomen, lork en fijnspar : 2 m x 2 m ;
- gewone en Corsikaanse den : 1.5 m x 1.5 m.

Dit betekent 2500/ha respectievelijk 4440/ha bij planting in vierkantverband en 2890/ha respectievelijk 5130/ha bij planting in driehoekverband.

2.3. Planttijdstip

De planting wordt uitgevoerd in het rustseizoen, bij voorkeur tussen 1 november en half december voor de loofboomsoorten en tussen 1 maart en half april voor de naaldboomsoorten. Op zware, natte gronden alsook wanneer wildschade te vrezen is, wordt best in het voorjaar geplant.

In elk geval moet vermeden worden te planten bij vorst, op doorweekte grond, bij hevige oosten- of noordoostenwind, of bij intense regen- en sneeuwval. Het is best te planten bij mistig, bewolkt en windstil weer.

3. DE PRAKTISCHE UITVOERING

Naargelang van de plaatselijke omstandigheden zal een drainage, een grondbewerking, een bemesting of een bestrijding van hinderende vegetatie de eigenlijke beplanting voorafgaan.

3.1. Voorbereidende werken

Drainage wordt meestal beperkt tot deze gronden waar de gemiddelde grondwaterstand in de zomer zich minder dan 60 cm onder het maaiveld bevindt. De ontwatering gebeurt door het graven van een net van open grachten. Ze blijft beperkt omdat een volwassen bos veel water verbruikt. Daarenboven moeten de kosten opwegen tegen de baten, die als gevolg van het aanplanten van een waardevoller soort kunnen verwezenlijkt worden.

Een intensieve grondbewerking door ploegen is nuttig wanneer op geringe diepte harde lagen voorkomen die de wortelontwikkeling ernstig belemmeren. In de meeste andere gevallen en vooral op gronden met een gunstige bodemstructuur, is geen bewerking nodig. Op zware gronden kan het effect zelfs negatief zijn.

Bemesting is nodig op zeer arme gronden om de vestigingskansen van de jonge boompjes te vergroten. Volgende formule levert goede resultaten op in de Kempen (DUFRANE, 1979) :

- voorafgaand aan de beplanting : 2000 tot 3000 kg magnesiumkalk per ha en 1000 kg metaalslakken per ha ;
- na de planting : 200 kg patentkali per ha.

Jonge boompjes kunnen direkte (konkurrentie om licht, voedsel of water en beschadiging) en indirekte (verhoogd brandgevaar, schadeverwekkende dieren) hinder ondervinden van een overweldigende vegetatie. Van geval tot geval moet onderzocht worden of een bestrijding gewenst is. Op rijkere gronden kan het volstaan grotere en kwalitatief betere plantsoe-

nen te gebruiken omdat de voedselkonkurrentie van ondergeschikt belang is. Een mechanische bestrijding zoals afmaaien, uittrekken of afzetten verdient de voorkeur. Chemische bestrijding kan schade berokkenen aan het bodemleven en bovendien kan snelle hergroei optreden zodat herhaling binnen het groeiseizoen noodzakelijk is. Ondanks deze nadelen is het de meest eenvoudige methode.

3.2. De eigenlijke planting

Belangrijker dan de voorbereidende werkzaamheden is een zorgvuldig uitgevoerde beplanting. Het begint reeds bij het transport van de plantsoenen van de kwekerij naar de plantplaats. De tijdsspanne tussen het rooien en de planting is best zo kort mogelijk. Daarenboven moet uitdroging van de plantsoenen en vooral van de wortels ten eerste voorkomen worden. Beschutting tegen zon, wind en vorst kan gebeuren door de plantsoenen en ten minste hun wortels tijdens het vervoer te verpakken in een vochtige doek of een plastic zak.

Bij hun aankomst worden zij op een beschutte plaats van het te beplanten perceel in een of meerdere greppels gelegd, waarna hun wortels bedekt worden met grond, bladeren en/of mos. Naarmate de definitieve planting vordert, worden telkens zoveel plantsoenen uit de kuil genomen als binnen een half uur kunnen geplant worden.

De planting zelf kan op verschillende manieren gebeuren. Een kuilplanting is de gebruikelijke techniek voor loofbomen en grotere plantsoenen. Een goede groeiherneming van de boompjes hangt nauw sa-

men met de zorgvuldigheid waarmee de planting uitgevoerd wordt (fig. 2). De afmetingen van de kuil worden afgestemd op de grootte van het wortelstelsel. Voor kleine plantsoenen en op lichte grond wordt een spleetplanting toegepast bijv. Corsikaanse en gewone den in de Kempen. Het is een zeer snelle techniek. Mechanische planting behoort ook tot de mogelijkheden op effen, bewerkte gronden.

4. BESCHERMING EN ONDERHOUD

De aanleg van een bos eindigt niet met het planten van de boompjes. Talrijke bedreigingen kunnen de ontwikkeling van het jonge bos remmen. Wild en overweldigende vegetatie zijn de voornaamste. Hun bestrijding vraagt de nodige zorg.

4.1. Bescherming tegen wild

Indien wild een bedreiging voor de aan-

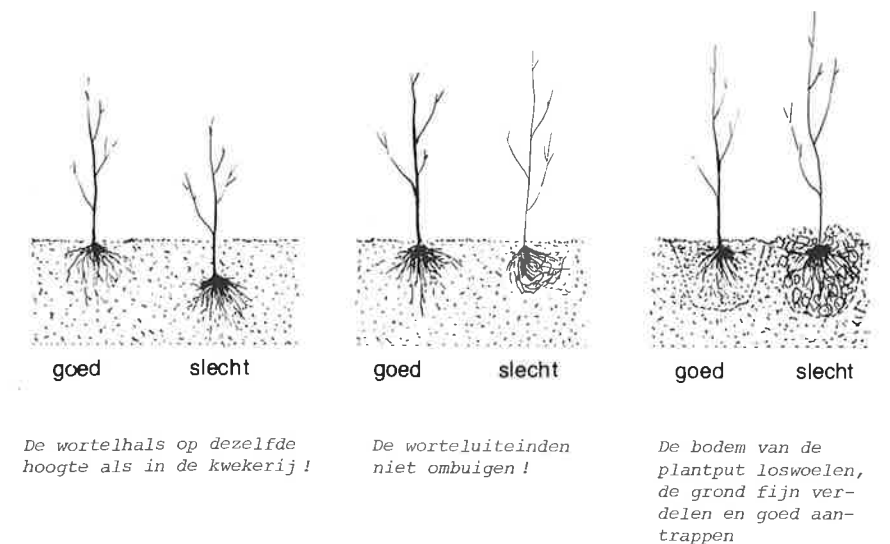
planting vormt, dringt zich een tussenkomst op. De volledige omheining van het perceel is een zeer afdoende maatregel. De hoogte is afhankelijk van de wildsoort. Tegen konijnen is dit 1 tot 1.5 m waarvan tenminste 30 cm schuin in de grond ingegraven ; tegen reeën 1.8 m, bestaande uit een tralie van 1.3 tot 1.5 m verhoogd met 1 tot 2 rijen prikkeldraad.

Gaat het om een gering aantal planten, dan kan de bescherming individueel gebeuren door middel van plasticen spiralen, plasticflessen, ...

4.2. Vrijstelling

Hinderende kruidachtige of houtachtige begroeiing die de boompjes dreigt te overwoekeren, moet regelmatig verwijderd worden. Het volstaat het boompje en in het bijzonder de topscheut vrij te stellen. Nuttig gereedschap is een kapmes,

Figuur 2 : Enkele belangrijke details bij het planten

een bijl, een zeis of een bosmaaier. Ga voorzichtig te werk zodat de boompjes niet beschadigd worden. De ingreep gebeurt best in de zomer.

4.3. Inboeten

Na de planting zullen ongetwijfeld een aantal plantsoenen afsterven (20 tot 30 % is normaal). Is de afsterving plaatselijk zo groot dat de plantafstand 3 m overtreft, dan worden de open plekken inge-

boet. Dit betekent dat de plaatsen waar de boompjes afgestorven zijn, worden opgevuld met nieuwe plantsoenen. Meestal worden grotere plantsoenen dan bij de eerste planting gebruikt. De tussenkomst is slechts succesvol wanneer zij het 1ste of 2de jaar na de aanleg uitgevoerd wordt en als aan de oorzaak van deze plaatselijke mislukking is verholpen.

C. Billeau

TER INFORMATIE

De volgende brochures zijn in dit verband aan te raden :

"BOSAANLEG" : Zeer praktisch gerichte brochure, waarin eenieder een antwoord vindt op allerlei vragen die zich bij de aanleg van een bos voordoen. Bijzondere aandacht wordt gegeven aan de boomsoortenkeuze en aan de diverse werkzaamheden die met een aanplanting gepaard gaan.
31 blz., Prijs : 50 fr.

"KWEKEN VAN BOSBOMEN" : Geeft allerlei raadgevingen omtrent het kweken van bosbomen. Het is vooral interessant voor de liefhebber die op een stukje grond zelf de plantjes wil opkweken. De twee methodes worden behandeld : van zaad tot plant en van stek tot plant.
31 blz., Prijs : 50 fr.

Te bestellen bij : Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Dienst Groen, Waters en Bossen
Belliardstraat 12-14-18
1040 Brussel

De wetenschappelijke benaming van bomen

De plantkunde heeft een precies en "eenvoudig" systeem van naamgeving nodig, opdat plantkundigen - en ook anderen - zich ondubbelzinnig zouden kunnen verstaanbaar maken. Dit systeem, gebonden aan bepaalde regels, is vervat in de "International Code of Botanical Nomenclature". Voor de gekweekte soorten en variëteiten is er de "International Code of Nomenclature for Cultivated Plants".

Het huidig systeem van naamgeving werd geïntroduceerd door Carl VON LINNE (LINNAEUS, 1707-1778). Hij gaf als eerste een kodeaanduiding voor de naam van een plantesoort. Hij voorzag die van een geslachtsnaam - een naam voor een bepaalde plantengroep met overeenkomstige kenmerken - gevolgd door een soort aanduiding ter onderscheiding van de planten met onderlinge verschillen. Dit noemen we de binaire of tweeledige nomenklatuur. LINNAEUS publiceerde aldus een hele reeks namen van planten in het bekende werk "Species Plantarum" (1753). Het zijn de oudste gekende wettige namen. Terwijl wij spreken van een haagbeuk, noemde LINNAEUS deze boom *Carpinus betulus* L.. Hierbij staat *Carpinus* voor het geslacht, terwijl *betulus* de soort aanduidt binnen het geslacht *Carpinus*. Er is namelijk ook nog een *Carpinus cordata* BL. of een *Carpinus orientalis* MILL. De "L.", "BL." of "MILL." staat voor resp.

LINNAEUS, K.L. BLUME en PH. MILLER, die deze wetenschappelijke namen bedachten.

Eén der belangrijkste regels van de nomenklatuur is de prioriteitsregel. Dit betekent dat de naamgeving van een taxon (= groep planten) berust op de prioriteit van publikatie. Zo heeft de wetenschappelijke naam van onze zomereik, *Quercus robur* L., voorrang op *Quercus pedunculata* Ehrh., omdat LINNAEUS hem beschreef vóór F. EHRHARD (1742-1795).

Met de ontwikkeling van de systematiek kregen botanici betere inzichten in de ordening der planten. LINNAEUS bijvoorbeeld bracht de adelaarsvaren onder in het geslacht *Pteris* en noemde hem *Pteris aquilina* L.. KOHN echter rangschikte deze varen bij het geslacht *Pteridium*, wat nu door de meeste botanici aanvaard wordt. Daarom wordt adelaarsvaren wetenschappelijk als volgt geschreven : *Pteridium aquilinum* (L.) KOHN.. Hierbij duidt (L.) op de bij de oorspronkelijke naam behorende auteursnaam.

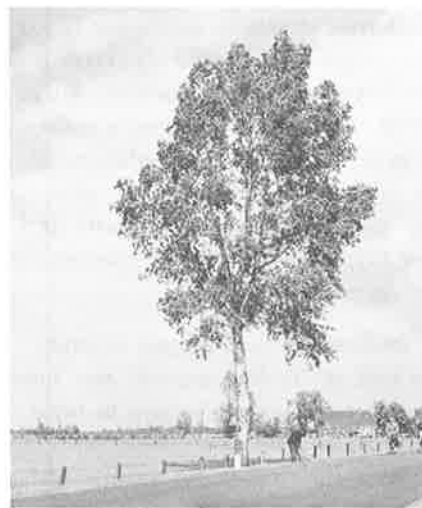
Het gebeurde ook soms dat een bepaalde naam niet geldig werd gegeven, maar later door een tweede auteur volgens de bepalingen van de Code werd gepubliceerd. In dit geval gebruiken we het woordje "ex". Zoals voor de hybride tussen zwarte en grauwe els, *Alnus x hybrida* A. BRAUN ex REICHENB.. BRAUN moet die naam bedacht hebben en ergens op een stukje papier bij

zijn herbariummateriaal hebben neergepend, maar REICHENBACH heeft hem later geldig gepubliceerd.

Het belang van die auteursnamen blijkt dan toch wel uit volgend voorbeeld : *Ulmus glabra* HUDS. en *Ulmus glabra* MILL. zijn allebei olmen maar de één is de ruwe iep of bergiep, de andere is een synoniem voor de gladde iep, *Ulmus carpinifolia* GLED.

Let ook op het gebruik van een hoofdletter voor de geslachtsnaam, terwijl de soortnaam steeds met een kleine letter geschreven wordt, ook al is die afgeleid van een persoonsnaam of een andere eigenaam, zoals in *Abies veitchii* LDL.

Tot nu toe hebben we het alleen gehad over "echte" of botanische soorten. Zij komen voort uit zaad terug, alhoewel de zaailingen onderling wel wat kunnen verschillen. Ook de wetenschappelijke

Populus nigra L. 'Ankum' : een Europese zwarte populier, geselecteerd in de omgeving van Ankum (NL.).

namen en schrijfwijze van variëteiten of subspecies (ondersoorten), cultuurvariëteiten en bastaarden of hybriden moeten voldoen aan bepaalde regels.

Variëteiten, ondersoorten

In de vrije natuur komen binnen de soort soms sterk afwijkende planten voor. Vaak hebben deze zich in de loop van duizenden jaren aangepast aan plaatselijke omstandigheden binnen het soms zeer uitgestrekte verspreidingsgebied, bijvoorbeeld door een kleiner blad of een kruipende vorm. Deze vormenrijkdom binnen de soort werd door de botanici bestudeerd en vele ervan hebben een aparte naam gekregen, zoals *Acer campestre* L. var. *hebecarpum* D.C., die in tegenstelling tot de soort een behaarde vrucht bezit.

De variëteit of ondersoort wordt steeds met een kleine letter geschreven en voraafgegaan door de vermelding var. of subsp. en gevolgd door de auteursnaam.

Kultuurvariëteiten (Cultivars of cv's)

Kultuurvariëteiten zijn meestal door selectie ontstaan uit een soort, een variëteit of een kruising en worden omwille van bijzondere eigenschappen, zoals kleur, vorm of groeikracht geteeld. Om deze eigenschap te bewaren worden ze dan ook meestal vegetatief vermeerderd door stekken, enten, e.d.

Sinds 1 jan. 1959 is de Code i.v.m. de naamgeving van cultivars sterk gewijzigd. Zo is het o.a. verboden nieuwe selecties namen te geven in Latijnse vorm (cv. *purpurea*, cv. *fastigiata*). Hij moet echter in een moderne taal zijn opgesteld en liefst internationaal verstaanbaar zijn (nom de fantane).

Bij uitzondering mag hij 3 woorden beslaan, maar liefst 1 of 2. Een voorbeeld hiervan is *Crataegus oxyacantha* L. cv. *Paul's Scarlet*, de bekende meidoorn met de roze, gevulde bloemen.

Soms wordt de aanduiding cv. weggelaten en worden hooggeplaatste enkelvoudige aanhalingstekens gebruikt, bijv. *Fraxinus excelsior* L. 'Westhof's Glorie', een in Nederland als laanboom veel aangeplante es. De kultivarnaam wordt hierbij steeds met een hoofdletter geschreven.

Vaak gaat de mens ook kruisingen uitvoeren om verbeteringen in het sortiment te brengen. In de bosbouw is dit vaak een snellere groei of hogere ziekteresistentie. Hierbij komen vaak combinaties tot stand die in de natuur niet mogelijk zijn, omwille van o.a. een verschillend bloeitijdstip, of het voorkomen op verschillende continenten. Denken we maar aan de hybride lork, olm, hybride notelaars, populier.

Vaak wordt voor zulke groep bastaarden een hybriden naam gecreëerd - *Populus x euramericana*, *Ulmus x hollandica*, *Larix x eurolepis*. Dergelijke namen moeten om geldig te zijn eveneens in een erkend vakblad gepubliceerd worden met een latijnse diagnose.

De hybride soortnaam wordt steeds voraafgegaan door een x-teken. Voor bepaalde bastaarden bestaat er vaak nog geen hybridesoortnaam en gebruikt men enkel de geslachtsnaam gevolgd door de naam van de kultivar, bijv. *Populus* 'Aurodioxoggin', een hybride tussen *P. maximourezii* en *P. trichocarpa*.

Wanneer je dit alles gelezen hebt, zul je wel begrijpen dat rond de naamgeving van *Abies concolor* (Gord.) Ldl. ex Hildebr. var. *lauriana* (Gord.) Lemm. een heus verhaal kan geschreven worden !

J. Van Slycken

Lastenboek bij verkoop van hout op voet door partikulieren.

Het verkopen van hout uit bossen geeft vaak aanleiding tot betwistingen. Om dit te vermijden is het altijd best goede voorzorgsmaatregelen te nemen. Dit kan het best verwezenlijkt worden door het opstellen van een lastenboek.

Binnenkort wordt de houtverkoop weer geopend. Daarom heeft de V.B.V. aan een deskundige terzake gevraagd om enkele raadgevingen te willen geven. De heer C. NAETS is hier bereidwillig op ingegaan, waarvoor onze beste dank.

We geven een concreet voorbeeld van een lastenboek weer aangaande gevallen, waarbij een partikulier hout wenst te verkopen aan een houtkoopman of aan een andere partikulier, zonder een publiek karakter te geven aan zijn verkoop.

Algemene beschrijving van de verkoop

De verkoop van de hieronder beschreven loten, toebehorende aan ... geschiedt bij gesloten biedingen op (dag, uur) ter plaatse ... Alleen liefhebbers hiertoe uitgenodigd mogen deelnemen aan de verkoop. De verkoop geschiedt onder de volgende algemene voorwaarden aangevuld door bijzondere voorwaarden vermeld na de beschrijving van de loten.

ALGEMENE VOORWAARDEN

1. Biedingen

De geboden sommen zijn netto-bedragen ; de B.T.W.-plichtige kopers zijn de B.T.W. van 2 % boven op deze som verschuldigd. Elk bod moet het volledig adres van de

liefhebber bevatten en door hem ondertekend zijn. Eveneens naam en adres van iemand die zich door zijn handtekening borg stelt voor het uitvoeren van de beschreven verkoopsmodaliteiten bijzonder inzake voorziene boeten en eventuele schadevergoedingen. De biedingen mogen op risico van de koper opgestuurd worden maar ook vóór de verkoop ter plaatse afgegeven worden.

2. Toewijzing

De opening der biedingen gebeurt in aanwezigheid van de liefhebbers die dit wensen. De verkoper behoudt zich alle rechten van toewijzing voor. De liefhebbers zullen hun bod staande houden tot (10 dagen na de toewijzing).

3. Betalingen

Indien niet anders bepaald in de bijzondere voorwaarden is het totaalbedrag van de aankoopbordersel betaalbaar binnen de maand der toewijzing en vóór de aanvang der werken.

Is er een betalingsschema opgelegd, dan

zal de koper ter dekking van de verschillende schijven een bankwaarborg voorleggen, binnen de tien dagen na de toewijzing, afgeleverd door een in België erkende financiële instelling, waarin deze zich hoofdelijk borg stelt ten belope van de verschillende sommen, gespreid over de opgelegde vervaldaten, teneinde de betalingen ervan door de koper te waarborgen tegen de gestelde data. Er wordt door de verkoper zowel als door de koper bedongen en aanvaard dat geen schuldeiser op het hout zal mogen beslag leggen zolang het volledig bedrag van de aankoopbordersel niet is betaald in handen van de verkoper ; tot op het ogenblik van de betaling van de volledige som blijft alle hout de uitsluitende eigendom van de verkoper. De verkoper is vrij het hout aan derden te verkopen indien na een eerste aanmaning tot betaling de koper in gebreke blijft. Wordt het hout onder de prijs verkocht dan is de falende koper het verschil verschuldigd.

4. Verantwoordelijkheden

De verkoper waarborgt noch de soort, noch het aantal, noch de omtrek of volume van de te koopgestelde bomen.

Deze werden verkocht in de staat waarin ze zich bevinden op het ogenblik van de verkoop, zonder enige waarborg vanwege de verkoper. Vanaf het ogenblik der toewijzing staan de bomen ten laste en gevaar van de kopers.

Bij voortverkoop aan derden blijft de koper van het lot verantwoordelijk voor de strikte naleving van alle verkoopsvoorwaarden.

5. Uitbating

Er zal slechts met de uitbating mogen be-

gonnen worden, nadat er aan de betalingsvoorwaarden is voldaan. Elke schade aangebracht aan eigendommen, beplantingen, wegen, weiden, veldvruchten, bruggen, opritten, waterafvoerbuizen, barrelen, ... hetzij van de eigenaar hetzij van derden is ten laste van de koper. Tenzij anders vermeld wordt takhout van de te koop gestelde bomen aanzien als begrepen in de verkoop.

BIJZONDERE VOORWAARDEN

Deze bepalen voor elk lot :

- een eventueel betalingsschema ;
- een eventuele boete voor laattijdige betaling ;
- een eventuele boete voor laattijdige ruiming ;
- de uiterste ruimingsdatum van het perceel ;
- of de stammen opgestapeld mogen worden en waar en hoelang ze daar mogen blijven liggen ;
- of het takhout voorbehouden is ;
- of het hakhout of onderhoud eventueel begrepen is in de verkoop ;
- een duidelijke omschrijving van de voorbehouden bomen op het perceel ;
- of massavorming mogelijk is met andere loten ;
- of men verplicht met paarden moet rukken ;
- naam, adres en tel. van een mogelijke aangestelde ;

Chr. Naets

uit de provincie

TERUGBLIK OP DE 34ste NATIONALE NATUURBESCHERMINGSDAG LOKEREN 26 SEPTEMBER 1987

Ieder jaar organiseert het Nationaal Verbond voor Natuurbescherming in september een nationale natuurbeschermingsdag. Deze manifestatie heeft beurtelings plaats in het Waalse en in het Vlaamse Gewest.

Het Nationaal Verbond is zowat de enige natuurbehoudsorganisatie die nog Belgisch kan genoemd worden.

De voorzittersfunctie komt afwisselend aan elk gewest waarbij twee ondervoorzitters uit de andere regio's zorgen voor het kommunautair evenwicht.

Het Nationaal Verbond voor Natuurbescherming groepeerde een veertigtal verenigingen en poogde de inspanningen voor de bescherming van natuur en landschap te coördineren. Het Verbond beoogde ook de samenwerking tussen de aangesloten organisaties te bevorderen, de bevolking en de media te sensibiliseren voor natuurbehoud en gemeenschappelijke eisen aan de overheid bekend te maken.

De natuurbeschermingsdagen vormen daarin traditioneel de belangrijkste uiting van activiteit naar buiten toe.

Voor de natuurbeschermingsdag 1987 met als thema "Milieuwetten : toepassen ... nu" werd het Molsbroek te Lokeren als trefpunt gekozen. Enkele duizenden natuurbeschermers uit alle streken van het land kwamen op 20 september samen. De weergo-

den waren die dag uitzonderlijk gunstig gezind en de milde septemberzon was, na de natte en koele zomer, heel genietbaar.

Bij het Molsbroek stonden natuurwandelingen en demonstraties van enkele machines die bij het natuurbeheer te pas komen, op het programma.

Onder deze werktuigen vermelden we de modderwerper voor het ruimen van sloten in moeilijk toegankelijk terrein, de zogenaamde ontdooiingssnorkel voor het ijsvrij houden en beluchten van watervlakken gedurende vorstperiodes, een klepelmaaier met afzuigmachine voor het bermbeheer, een snoeihoutversnipperaars (gebruik van snippers voor kompostering of als grondbedekker). Een bezoek aan het mooi ingerichte edukatief ontvangstcentrum bij het Molsbroek en wat verpozen op de picknickweiden kon men niet links laten liggen. Proeven van het streekbier Dobbelen dat speciaal gebrouwen werd voor het Molsbroek behoort daarbij.

De sfeer was er dus wel op de N.B.-dag ... die ook een gelegenheid is voor ontmoeting tussen mensen van de diverse natuurverenigingen.

Het Koninklijk Atheneum aan de Dahlialaan vormde het centrum bij uitstek voor wie informatie wou opsteken over wat reilt en zeilt in de Belgische natuur-

beschermingswereld.

Tientallen verenigingen waren aanwezig met een tentoonstelling of info-stand. Er werden dia-voorstellingen gehouden en natuurfilms gedraaid.

De pannekoeken en drankenschenkerij daarnaast hadden ook aantrekkingskracht. Op sommige momenten zou men zich wel op een Vlaamse kermis hebben gewaand.

Voor wie de infohallen - met het mooie weer - voor bekeken hield, waren in de namiddag allerlei mogelijkheden voor excursies o.m. naar de pas beschermde Bruylaersmeersen of naar het landelijke Daknam.

De V.Z.W. Durme en de Wase natuur- en milieuverenigingen stonden in voor een vlotte organisatie van één en ander, waarbij meer dan 100 vrijwilligers hun beste beentje voorzetten. Vanuit het Verbond voor Natuurbescherming verleende het C.V.N. (Centrum voor Natuurbeschermings-educatie) en de B.B.L. (Werkgroep Natuurbehoud) een bijzondere ondersteuning.

Het thema "Milieuwetten : toepassen ... nu" vond een aanknopingspunt bij het Molsbroek zelf.

Het is immers een gewoonte dat de natuurbeschermingsdagen gehouden worden in een streek of lokaliteit waar een natuurbeschermingsprobleem manifest tot uiting komt.

Het Molsbroek is een 80 ha groot moerasgebied in de Durmestreek, dat op het gewestplan bestemd is als natuurgebied met wetenschappelijke waarde (natuurreserveaat).

Het is beschermd als landschap bij K.B. van 27 mei 1975 en heeft het statuut van erkend natuurreserveaat in toepassing van de wet op het natuurbehoud. Het gebied is eigendom van het Ministerie van Openbare Werken en wordt beheerd door de V.Z.W. Durme.

Nochtans stellen zich reeds meer dan 15 jaar herhaaldelijk problemen in een privé-enclave van het Molsbroek. Vele overtredingen werden vastgesteld en ook vervolgd. Bouwen zonder vergunning, ontbossen, storten, plaatsen van karavans en woonwagens, verwaarlozing en vernieling waren er schering en inslag.

De storende invloed van deze enclave is onmiskenbaar en o.m. de achteruitgang

van een aantal zeldzame broedvogels wordt daaraan toegeschreven.

In 1975 werd bij vonnis het herstel in de oorspronkelijke toestand bevolen. De uitvoering van deze maatregel is totnogtoe achterwege gebleven. Intussen deden zich herhaaldelijk nieuwe natuurschendingen voor. De onteigening van de enclave, waarvoor de stad Lokeren een machtiging bezit, is niet gebeurd.

In de verschillende toespraken kwam het geval Molsbroek uiteraard aan de orde en diverse instanties konden rekenen op een veeg uit de pan. Niettemin bestaat hoop dat de enclave uiteindelijk toch verworven kan worden met het oog op een herstelbeheer in overeenstemming met de natuurbehoudsbestemming van het Molsbroek.

In het rekwisitoor van de sprekers kan men nog andere knelpunten, hete hangijzers en verzuchtingen optekenen : de golfterreinen, de aanleg van supersnel-treinverbindingen, de toepassing van de Europese vogelrichtlijn, waaronder de aanduiding van speciale beschermingszo-

nes, de oprichting van natuurparken, de bescherming van landschappen, de instelling van natuurreservaten in bossen, de invoering van een vergunningsplicht voor vegetatiewijziging in het kader van de toepassing van art. 44 van de wet op de ruimtelijke ordening en het vorderingsrecht voor milieuorganisaties bij de overtreding van de milieuwetgeving.

De natuurbeschermingsvoorstanders kunnen deze reeks nog aanvullen met andere bijzonder belangrijk geachte items en er kunnen ook nieuwe problemen opduiken. Het Nationaal Verbond voor Natuurbescherming en de talrijke natuurbehoudsverenigingen hebben nog geen reden om het bijltje (moedeloos) neer te leggen. Ze zullen moeten doorgaan onder het motto van M. Luther : "indien morgen de wereld vergaat, zal ik vandaag mijn boomplanten".

W. Galle

uit de vereniging

9DE WEEK VAN HET BOS 3-11 OKTOBER 1987

De Week van het Bos 1987 staat in het teken van het Europees Jaar van het Milieu en gaat door onder het motto :

"GEZONDE BOSSEN VOOR EEN GEZOND MILIEU -
EEN GEZOND MILIEU VOOR GEZONDE BOSSEN "

Dit thema wil extra beklemtonen dat bossen meer zijn dan een verzameling bomen. Elk bos vormt immers een complexe levensgemeenschap, waar een grote verscheidenheid van planten en dieren een woonplaats vinden.

Ook voor de mens is het bos een onmisbare schakel in zijn omgeving : bossen zijn een waardevolle filter tegen stof en luchtverontreiniging, de bosbodem vormt een aanzienlijk waterreservoir door zijn waterbergend vermogen, bossen kunnen een belangrijke rol spelen bij erosiebestrijding.

Het is dan ook een opgave ons bospatrimonium maximaal te beschermen, in de eerste plaats tegen de verstoringen door de mens zelf teweegebracht.

Een te hoge druk bijvoorbeeld door chronisch inwerkende verontreiniging of te intensieve recreatievormen kan het bos in zijn voortbestaan bedreigen of minstens een ontregeling van de natuurlijke processen veroorzaken.

Een gezond milieu is dan ook een eerste vereiste voor het gezond houden van onze bossen.

Zoals elk jaar worden gedurende de Week van het Bos, plaatselijk, allerlei activiteiten georganiseerd in en rond het bos.

Voor meer inlichtingen kan men altijd terecht op de plaatselijke houtvesterijen :

Houtvesterij Brugge	: 050/33.36.71
Houtvesterij Gent	: 091/25.13.83
Houtvesterij Antwerpen	: 03/293.10.02
Houtvesterij Hechtel	: 011/73.41.50
Houtvesterij Hasselt	: 011/22.12.41
Houtvesterij Bree	: 011/46.25.31
Houtvesterij Groenendaal	: 02/657.22.03
Houtvesterij Leuven	: 016/22.29.95
Houtvesterij Turnhout	: 014/41.66.12

IN DE KIJKER

Ter gelegenheid van de Week van het Bos '87 worden 2 activiteiten in de kijker geplaatst :

1. Diawedstrijd

Door de Initiatiefgroep Bosbouw - V.B.V. wordt een dia-wedstrijd georganiseerd onder het motto "Onze Inlandse Boomsoorten ... het behouden waard".

De laureaten van deze wedstrijd zullen bekroond worden bij het afsluiten van het Jaar van het Milieu (maart '88). Uit de ingezonden dia's zal een selectie gemaakt worden voor de samenstelling van een kleurenposter, ter promotie van onze inlandse boomsoorten.

Voor alle inlichtingen : Initiatiefgroep Bosbouw - V.B.V.
Diawedstrijd
Geraardsbergse steenweg 267
9231 Gontrode
Tel. 091/52.21.13

2. Bosplantdag 20.03.1987

Eveneens in het kader van het Jaar van het Leefmilieu wordt een bijzondere actie gevoerd rond het planten van nieuwe bossen.

In Vlaanderen wordt deze bosplantactie ondersteund door de B.R.T.-Televisie, de Koning Boudewijnstichting en het Onderzoekscentrum voor Bosbouw (R.U.G.).

De Koning Boudewijnstichting richt een Bossenfonds op, waarvan de opbrengst zal gebruikt worden om openbare besturen te subsidiëren voor nieuwe aanplantingen.

INFORMATIE - DOKUMENTATIE

Een ganse reeks van informatie- en dokumentatiemiddelen staan ter beschikking van geïnteresseerden :

1. Publikatiemateriaal dat gratis verkrijgbaar is in grote oplage

Affiche 'Week van het Bos'.

Bladwijzer met richtlijnen voor het wandelen in het bos.

Zelfklever "Gezonde bossen voor een gezond milieu".

Brochure "Bos- en Groenbeheer". Bondige samenvatting van de taken en de organisatie van de dienst Groen, Waters en Bossen (voorheen Waters en Bossen).

NIEUW : Postkaart "Voor een bomenvriend". Groet Uw vrienden in de Week van het Bos en help op deze wijze deze actie nog meer bekendheid te geven.

2. Edukatieve uitgaven en didaktisch materiaal gratis te verkrijgen in beperkte oplage

Lijst van informatie- en dokumentatiecentra.

Lijst van de Staatsbossen en andere opengestelde openbare bossen.

Beknopte bibliografie, publikaties en dokumentatie over bomen en bossen.

Lijst van de bosmusea en onthaalcentra van de dienst Groen, Waters en Bossen.

Brochure "Het Bos in de vier seizoenen".

Begeleidende brochures bij bosleerpaden of wandelpaden die door de dienst Groen, Waters en Bossen, in samenwerking met de Vlaamse Bosbouwvereniging worden aangelegd :

West-Vlaanderen : - Duinbos te De Haan (Klemskerke)
- Rijckevelde te Sijsele (Damme)
- Vloetenveld te Zedelgem
- Het Aanwijs in het Bulskampveld (Beernem)
- Het Hellegat op de Rodenberg (Heuvelland)

Oost-Vlaanderen : - Drongengoed te Maldegem-Ursele
- Neigembos te Neigem
- Moerbekebos te Geraardsbergen
- Staatsbos te Buggenhout

Antwerpen : - Hoge Rielen te Kasterlee

Limburg : - De Mechelse Heide te Maasmechelen
- Heiwijk te Maasmechelen
- Lozerheide te Bocholt
- Arboretum te Wijchmaal
- Galgeberg te Zolder
- Itterdal en Pollismoen te Bree

Brabant : - Het Epperpad in het Liedekerkebos
- De Paddepoel in het Meerdaalwoud
- Heverleebos te Leuven

Folders met boskaart : Antwerpen : - Het Broek te Blaasveld (Willebroek)
- De Inslag en de Uitlegger te Brasschaat
- De Kalmthoutse Heide
- Ravels

Brabant : - Zoniënbos
- Hallerbos te Halle
- Heverleebos
- Meerdaalwoud.

3. Publikaties speciaal bestemd voor het onderwijs

"Werken met het bos", handleiding voor de leerkracht om een geïntegreerde werkweek over het bos te organiseren.

Takenboekjes, horende bij de bosleerpaden, waarin verscheidene observatieopdrachten en invuloefeningen, toepasselijk op de uitgestippelde wandelpaden worden gebundeld :

- Aanwijs	- Drongengoe	- Moerbekebos	- Epperpad
- Hellegat	- Neigembos	- Lozerheide	

4. Informatiemiddelen die tegen betaling bekomen kunnen worden

"Het bos onze vriend" : gebundelde lesbrieven, bestemd voor leerkrachten van het lager onderwijs, 69 blz., prijs : 50 fr.

"Hoe beheer ik een bos" : richtlijnen voor een betere bosbehandeling, 36 blz., prijs : 50 fr.

"Het ecosysteem bos" : de levensgemeenschap "bos" wordt vanuit verschillende invalshoeken belicht, 162 blz., prijs : 200 fr.

"Zwammen in het bos" : enige Nederlandstalige brochure met didaktische voorstelling van de meest voorkomende zwammen in het bos, 98 blz., prijs : 200 fr.

Reeks themabrochures : - Brandhout, 36 blz., prijs : 50 fr.
- Reglementering inzake planten en kappen van bomen, 32 blz., prijs : 50 fr.
- Zure neerslag, 32 blz., prijs : 40 fr.
- Hagen, houtkanten en houtwallen, 24 blz., prijs : 40 fr.
- Bosaanleg, 31 blz., prijs : 50 fr.
- Kweken van bosbomen, 31 blz., prijs : 50 fr.
- Arboreta, 15 blz., prijs : 40 fr.
- Knotwilgen, 12 blz., prijs : 40 fr.

Bij gelijktijdige afname van de ganse reeks (8 ex.) bedraagt de prijs 300 fr.

Voor de brochures tegen betaling geldt een korting van 20 % voor afname van 20 exemplaren of een veelvoud ervan van dezelfde brochure, of voor bestellingen van meer dan 10 000 fr.

SEKRETARIAAT : MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP
Dienst Groen, Waters en Bossen
WEEK VAN HET BOS 1987
Belliardstraat 12-14-18
1040 BRUSSEL

ONTBOSSING

Door de Vlaamse Bosbouwvereniging werd, in samenwerking met de Koninklijke Belgische Bosbouwmaatschappij volgende brief gestuurd aan alle Vlaamse gemeenten. De bedoeling hiervan is allerlei misverstanden te voorkomen bij het kappen van bomen.

Geachte Heer Burgemeester,

Het gebeurt dat private beseigenaars of uitbaters opdracht krijgen van gemeentelijke overheden om het vellen van bomen stop te zetten.

Deze gemeenten steunen zich op artikel 44 van de wet van 29 maart 1962, overgenomen door de Vlaamse Gemeenschap volgens de bijzondere wet van 8 augustus 1980, Art.6, 1, III, 4 en I, 1. Zij eisen van private beseigelaars een voorafgaande toelating voor alle kaalkappingen en soms voor dunningen.

Deze gemeenten bevinden zich in een onwettelijke toestand, gezien art.44 van de wet van 29 maart 1962 enkel een toelating oplegt voor iedere "ontbossing".

Het Hof van Kassatie heeft tweemaal het woord "ontbossing" nauwkeurig omschreven (Hof van Kassatie, 11 mei 1971 en 21 november 1973). "Ontbossing" betekent dat door het vellen van bomen een definitieve verdwijning van het bos veroorzaakt wordt zodat de bodem een andere bestemming krijgt.

Het Hof heeft zodoende de eindkap wettelijk toegelaten op voorwaarde dat deze gevolgd wordt door herplantingen of natuurlijke herbegroeiing waar zulks mogelijk is (Pas. 71.1, 831 en Pas 71.1, 443).

Ondanks deze duidelijke beperking door het Opperste Hof opgelegd, hebben bepaalde gemeenten beslissingen genomen zich baserend op artikel 60 van de wet van 1962 over de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, die voorziet dat de gemeenteraad bouwverordeningen kan uitvaardigen.

Bosbouw heeft echter geen enkel verband met bebouwing, en dit werd onlangs bevestigd door het Hof van Beroep van Luik (7de kamer), tijdens een vonnis van 12 december 1985. Dit vonnis, bevestigende het vonnis van het Gerechtshof van Eerste Aanleg van Luik van 2 mei 1985, zegt dat de uitwerking van dit gemeentelijk reglement op de bebouwingen niet van toepassing is op de gewone bosuitbatingen van beboste percelen die zich buiten het kader van konstrukties, installaties en hun omgeving bevinden, zoals bepaald door artikel 59 van de wet van 29 maart 1962 betreffende de ruimtelijke ordening en de stedenbouw.

De gemeenten mogen dus, via de bouwverordeningen het vellen van bomen niet verbieden.

Enkel blijft het verbod om te ontbossen, namelijk de bestemming van de bodem te wijzigen. Maar hiervoor is geen extra gemeentelijk reglement nodig vermits het verbod door de wet reeds werd opgelegd.

Onlangs nog (21 januari 1986) werd een vonnis uitgesproken in dezelfde zin door het Hof van Beroep van Brussel (8ste kamer), nadat een geschil beslecht bij vonnis door het Gerechtshof van Eerste Aanleg te Leuven (17 januari 1985) werd tegengesproken : het Hof heeft een Vlaamse gemeente veroordeeld en de juiste betekenis van het woord "ontbossen" herhaald.

Om alle moeilijkheden in de toekomst te vermijden, zou het wenselijk zijn het gemeentelijk personeel eraan te herinneren wat "ontbossen" wettelijk betekent, zodat het normale bosbeheer niet beperkt wordt door het eisen van kapvergunningen wanneer de bestemming van de bodem niet in het gedrang komt.

Met de meeste hoogachting,

De Voorzitter

"Handen af van dit bos, maar dat bos moet gekapt worden"
 "Zure regen doodt de boom, maar mijn heide vraagt zure grond"
 "In Herentals moet de trein traag rijden, maar in Straatsburg mag hij rap rijden"

In dit tijdsbestek van mijn-kultuur en ik-bezorgdheid is mijn belang oneindig veel belangrijker dan het belang van alle andere mogelijke belanghebbenden. Het ritueel van de inspraak maakt dat iedereen met alles bezig is. Zo fatrijk worden de wetten dat de wetteloosheid benaderd wordt. De staat wordt steeds meer gevraagd in te grijpen om mijn belang te verdedigen. En intussen is de wetenschappelijke waarheid, holle demagogie geworden. Degene die verkozen wordt zegt wat degenen die hem verkiezen willen horen. En vermits de waarheid niet meer zo in trek is, zegt de verkozene in Vlaanderen dat de trein traag moet rijden, maar in Straatsburg meent hij dat voor zo een snelle trein toch ook weer wat te zeggen valt.

Neem nu dat initiatief in Turnhout. Daar is men altijd zeer streng geweest op het kappen van bomen : gij een boom kappen zonder toelating van de bureaukraat, gij onmiddellijk op de boek. Wel, daar gaat men nu meteen een "verwaarloosd" bos kappen, alles ineens, met de hoop dat op die kaalkap heide zal willen groeien. U dacht misschien dat zo een bos, aan zichzelf overgelaten, tot zelfregulatie zou besluiten. Vergeet het maar, zegt men in Turnhout, we zullen dat rap eens zelf gaan doen en dat de spechten, de schorskevers en de houtschimmels hun plan trekken. Ons niet gezien. Heide moeten wij hebben en geen vogels.

Dit is inderdaad de tijd van U en van mij : de tijd van de twee waarheden. In het bos moeten dode bomen staan, zo hoort het toch in de natuur, maar zij moeten vanzelf sterven, niet door regen zuur of zoet. De mens is een stom dier, maar de oeros dat was nog eens een beest. Handen af van mijn natuur, ik zal in uw bos wel komen kappen, domme lul.

Dit is de tijd van de twee waarheden : uw waarheid en mijn waarheid, maar enkel mijn waarheid telt. Ik dacht dat de historie van die trage en die snelle trein, van de ene dode boom en de andere dode boom, van niet mogen kappen en van moeten kappen een parabel was, maar dat is onjuist. Het is harde werkelijkheid. Dus zal ik maar op zoek gaan naar twee lantaarns, maar aan één ton heb ik voorlopig nog genoeg, want er moet hout gespaard worden.

Diogenes

buitenland

EUROPEES JONGERENSEMINARIE 'NATUUR EN MILIEU'

In het luisterrijke kader van Alden Biesen richtte de Stichting Leefmilieu van 6-12 sept. 11. een Internationaal Seminarie in over 'Nature and Environment'. Een dertigtal studenten en jonge wetenschappers uit 8 verschillende landen namen aan dit initiatief deel. De bedoeling van de organisatoren was om in het kader van het Europees Milieujaar aan informatie-overdracht te doen op tweeërlei vlak :

- De organisatie van de Europese Gemeenschap in het algemeen en haar milieubeleid in het bijzonder.
- Diverse aspecten van de milieuproblematiek, hetzij verontreiniging van water, lucht en bodem, bedreiging van fauna en flora.

Dit tweede luik werd benaderd aan de hand van themagebonden ekskursies. Een chema-dag water leidde via verschillende types waterzuiveringsinstallaties : een installatie met actief slib te Tongeren, een zuiveringsstation met anaerobe gisting in combinatie met oxydatiebedden te Genk en op kleinere schaal, enkele rietperkolatievelden te Bokrijk. Daarna werd het ekotoxikologische laboratorium van LISEC te Bokrijk bezocht.

Afval was een ander thema. Het bezoek aan een verbrandingsoven en een komposteringsbedrijf maakten deel uit van het programma. Aanvullende themata werden in discussies aangepakt : bossterfte door lucht-

pollutie, dumpen van afval in zee, enz. Tijdens de laatste themadag 'Natuur' werden 3 halfnatuurlijke landschappen bezocht : de hooilanden langs de vallei van de Zwarte Beek en het Staatsnatuurreservaat De Mechelse Heide. Bij dit laatste werden de deelnemers aan de hand van een onderzoeksopdracht op het terrein, vertrouwd gemaakt met de verschillende stadia van de heide en haar mogelijke vormen van beheer.

Het milieubeleid van de Europese Gemeenschap werd uitvoerig geëvalueerd aan de hand van panelgesprekken met vertegenwoordigers van verschillende Europese instituties : het parlement, de ministeraad en de kommissie. Uit de gesprekken bleek dat het Europees milieubeleid op positieve wijze evolueert, hoewel de uitgevaardigde directives niet voldoende worden nagevolgd in de verschillende lidstaten.

Om de politici aan te zetten tot een meer verantwoord en krachtadiger milieubeleid lanceerden de deelnemers een slotverklaring in de pers. Deze stipuleert dat alle burgers maar in het bijzonder politici, managers en ambtenaren, een verantwoordelijkheid hebben in het bewaren en verbeteren van de kwaliteit van ons leefmilieu. Een internationale geïntegreerde lange-termijn politiek is daarom noodzakelijk.

B. Muys

info

STUDIEDAG

'HOLLE WEGEN IN LIMBURG'

Door het Provinciaal Natuurcentrum van de provincie Limburg te Rekem werd in samenwerking met het LISEC (Limburgs Studiecentrum voor Toegepaste Ecologie) en het LIM (Limburgse Intercommunale voor Milieubeheer) een inventarisatie van alle holle wegen in Limburg uitgevoerd. Op 18 november 1987 zal een studiedag georganiseerd worden waarop de resultaten van deze studie zullen voorgesteld worden. Tevens zal het beheer en beleid van holle wegen besproken worden. Deze studiedag gaat door in het Kasteel van Hoepertingen, Kasteelstraat 10, 3855 Hoepertingen-Borgloon.

Inschrijving kost 200,- fr. te storten op postrekening 000-0400447-31 van het Provinciaal Natuurcentrum, Populierenlaan 30, 3620 Rekem (tel. 011/71.44.44).

LEEFMILIEUGIDS EDEGEM

Door het Gemeentebestuur van Edegem werd in het kader van het Jaar van het Leefmilieu een brochure "Praktische leefmilieugids" uitgegeven. Hierin worden handige tips gegeven waardoor elkeen zelf kan zorgen voor een betere kwaliteit van bodem, lucht, water en leefmilieu. Tevens worden recyclage acties uitgevoerd voor glas, papier, afvalolie, kwikbatterijen, kroonkurken en fixeer-vloeistof en worden raadgevingen gegeven over het komposter van tuinafval.

De brochure werd aan alle inwoners van de gemeente bezorgd. Kontaktpersoon : ir. Deckers, gemeentelijk milieukonsulent (tel. 03/457.78.40).

GEDRAGSKODE VOOR VAKANTIEGANGERS

Door de Westvlaamse Vereniging voor Vrije Tijd werd een edukatieve vouwfolder "Gedragskode voor Vakantiegangers" uitgegeven, in opdracht van het Nationaal Staatssecretaariaat voor het Leefmilieu. Hierin worden tien vuistregels gegeven voor een natuurvriendelijk gedrag tijdens een verblijf aan zee. De richtlijnen worden op ludieke wijze door striptekeningen geïllustreerd. Deze gedragskode kadert in de brede sensibiliseringscampagne rond de Noordzee als kostbaar erfgoed.

De folder bestaat in een Nederlandse en een Franse versie en is gratis beschikbaar op het W.V.V.T.-sekretariaat, Kasteel Bulskampveld, Provinciaal domein Lippensgoed- Bulskampveld, 8030 Beernem (tel. 050/78.11.89).

K.V.I.V. STUDENTENPRIJS

Elk jaar selecteert de Koninklijke Vlaamse Ingenieursvereniging onder de pas afgestudeerde ingenieurs de meest opmerkelijke thesissen. De laureaat in de richting landbouw was dit jaar ir. Bart Muys, die bosbouw studeerde aan de R.U.G.. Zijn thesis, 'Studie van de regenwormenpopulaties in verschillende bestanden van het Aelmoesenelebos te Gontrode' werd bekroond, "niet omwille van de direkte toepassingsmogelijkheden, maar vanwege de originaliteit. Het werk is te aanzien als een monografie, die voorbeeld kan staan voor de methode van fundamenteel onderzoek in landbouw en bosbouw", aldus Prof. Tobback, voorzitter van de jury.

Na een uitgebreide literatuurstudie en een methodologisch onderzoek geeft de thesis, aan de hand van vele veldproeven, een antwoord op een aantal vooropgestelde vragen i.v.m. het aantal, de biomassa en de soortensamenstelling van de regenwormen, hun horizontale en verticale distributie en de invloed van verschillende ekologische parameters. In elk geval blijkt dat de regenwormen zeer belangrijk zijn in het bos. Daarom wordt het onderzoek verder gezet onder vorm van een doktoraatswerk aan de leerstoel voor bosbouw.

SYMPOSIUM

BOSBEMESTING

Door het Nederlands Meststoffen Instituut wordt op 20 november 1987 een symposium georganiseerd over bosbemesting in De Reehorst in Ede. Hierbij zal de stand van zaken gepresenteerd worden i.v.m. recente bemestingsproeven inclusief de effecten op flora en bosfauna.

Het symposium is bedoeld voor boseigenaren, bos- en natuurbeheerders, voorlichters, onderzoekers en beleidsmakers die te maken hebben met de verminderde vitaliteit van het bos.

Inschrijving kan gebeuren door storting van fl.25,- op postrekening 4411957 t.n.v. N.M.I.-bosbemesting. Kontaktadres : Nederlandse Meststoffen Instituut, Zoutmanstraat 44, 251865 Den Haag (tel. 070-469370).

COLLOQUIUM

GEMEENTELIJK MILIEU- BELEID

Op 26 en 27 november a.s. organiseert de Dienst Leefmilieu van de Stad Gent i.s.m. de Vlaamse Afdeling Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten en het Kabinet van de Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Leefmilieu, in het ICC te Gent een colloquium over gemeentelijk milieubeleid.

Na inleidende voordrachten van beleidsverantwoordelijken en milieuspecialisten zullen specifieke problemen inzake gemeentelijk milieubeleid gediscussieerd worden in verschillende werkgroepen : Milieuhygiëne; Natuur, landschap en groenvoorziening; Milieubeleidsplanning; Gemeentelijke milieudiensten, enz.

De deelnamekosten bedragen 2000 F (maaltijden inbegrepen).

Inlichtingen : Milieusekretariaat Gent
Tel. 091/35.47.76